

Erdei Ferenc emlékülés

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Filozófiai és Történettudományok Osztálya, Agrártudományok Osztálya, valamint Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya 1972. december 6-án Erdei Ferenc emlékülést rendezett az MTA dísztermében. Az emlékülést megnyitotta *Erdey-Grúz Tibor* akadémikus. Az emlékülés előadói voltak *Ortutay Gyula* akadémikus, *Ember Győző* akadémikus, *Jánossy Andor* akadémikus, *Bognár József* akadémikus. Jánossy Andor előadásában többek között elmondta:

Erdei Ferenc életútját nem az útkeresés, hanem a szenvedélyes célratörés jellemezte. Alkotásaiban, tetteiben mindenütt nyomomonkövethető a magyar nép, különösen a parasztság feltétel nélküli szeretete és szolgálata. Ez életének a vezérfonala, minden tettének rugója.

Társadalomtudományi, történelmi tanulmányai, a magyar parasztság kialakulásának részletes elemzése, melyek egy-egyszersmind legfőbb tudományos munkái

is, a világ társadalomtudósainak élvonalába emelik.

Lelkiismeretes kutató tudósként igyekezett mindent megtanulni a társadalomtudományokban, a történelmet, a szociológiai kutató, elemző módszereket, továbbá az agrárgazdaságtan vizsgáló, elemző módszereit, a mezőgazdaság egyes termelési ágazatait, és tudását felhasználta a történelmi változások okainak és eredményeinek felderítésére.

Erdei Ferencre tisztelettel emlékeznek az erdész-társadalom is. Sokrétű politikai és tudományos munkássága során mindig érdeklődést tanúsított az erdészet problémái iránt is. Mint földművelésügyi miniszter és miniszterelnökhelyettes sok alapvető erdészeti kérdés időt álló megoldását segítette elő. Szakmai sikereinket őszinte elismeréssel figyelte, s mindig további eredményekre buzdított.

Dr. Keresztesi Béla

Dr. Pankotai Gábor:

Adatok a gépesített erdeimunkák költség-számításához

Fenti címen az *Erdészeti és Faipari Egyetem* kiadványai sorában hézagpótló munka jelent meg.

Az erdőgazdaságok részére a műszaki fejlesztés irányának a meghatározásakor, az alkalmazandó technológiai sorok megválasztásakor nagy nehézséget jelent a gépek reális termelési költségeinek a megállapítása. A számos külföldi forrásmunkára hivatkozó, közel 50 oldal terjedelmű tanulmány a címben meghatározott témánál többet ad a gyakorlatnak. Az időfelhasználás elemzésén keresztül rámutat azokra a szempontokra, amelyekkel növelhető a gépek teljesítménye és csökkenthető az önköltség. Felhívja a figyelmet a főtevékenység időaránya növelésének a jelentőségére. A főidőarány nagyságrendjére külföldi példát közöl és azt egybeveti a hazai mérési eredményekkel. A műszakidő elemzésére a gyakorlatban jól alkalmazható módszert ad.

A gépi és a bérjellegű költségek reális meghatározásához gazdag táblázat-tár, és gyakorlatias képletek nyújtanak segítséget. A számítás menetét az erdőgazdaságokban alkalmazott legfontosabb gépek (motorfűrész, tehergépkocsi, autódaru) esetére kidolgozott példák mutat-

ják be. Az amortizációs számítás változatainak ismertetése révén megszabja azt az irányt, amely segíti a műszaki fejlesztést.

A tanulmány jelentőségét növeli az a tény, hogy azt az EFE egyik legfontosabb műszaki tanszékének a vezetője írta. Ezzel mintegy bizonyítja azt, hogy az új gazdaságirányítási rendszerben csak a gazdaságossági elemzésre alapozó műszaki döntések állhatják meg a helyüket. De bizonyítja azt is, hogy a gazdasági intézkedéseknek műszakilag megalapozottnak kell lenniük.

Fentiek alapján a tanulmány mind a műszaki, mind a számszaki munkakörben dolgozóknak egyaránt hasznos segítséget jelent.

Dr. Szász Tibor

Az egri Dobó István Erdészeti Szak-középiskola 1973 decemberében erdő-gazdálkodási szakon technikus minősítő vizsgát tart a 3/1972. (III. 7.) MEM sz. rendelet értelmében, melyre a jelentkezéseket 1973. március 31-ig fogadja el az iskola igazgatósága. (3300 Eger, Széchenyi u. 19.)

Az erdőrendezés kiadványai

A MÉM Erdőrendezési Főosztálya az utóbbi évek során és a közeljövőben több olyan — erdőrendezési munkával összefüggő — kiadványt jelentetett, illetve jelentet meg, amely az erdőgazdálkodás alapadatait tartalmazza. Ezek az erdőgazdálkodás elemzéséhez, a kutatáshoz, az erdészeti oktatáshoz, rövid-, közép- és hosszú távú tervezéshez elengedhetetlenül szükségesek.

Az 1965—1971. években megjelent kiadványok száma 11, az 1972. és 1973. években megjelenik hét. Tartalmi szempontból a könyvek egy része az üzemtervezéssel szorosan összefüggő (fatermési táblák; fatömegtáblák; üzemtervezési útmutató; üzemtervezésnél alkalmazandó kódjegyzékek), mások az üzemtervek összesített adatait tartalmazzák („Az 1966—1970. években üzemtervezett erdők adatai”). Egyik jogszabályt közül („Országos Erdőgazdálkodási Szabályzat”), egy kiadvány — melyet az Országos Erdészeti Egyesület és az Erdő- és Fagazdasági Egyesülés jelentet meg, de az alapadatokat az erdőrendezőségek szolgáltatották — az erdészeti, faipari és vadászati szak-képzettséggel rendelkező, vagy ilyen munkakörben foglalkoztatott személyek nevét, születési évét, beosztását és munkahelyének megnevezését tartalmazza. Az „Erdőleltár 1970.” I., II., III. — mintegy 1400 oldalon — az erdők területét; az egy évben — üzemtervi előírás szerint — elvégzendő fahasználati és erdősítési feladatokat; fahasználat vonatkozásában az 1968., 1969. és 1970. évben-, erdősítés esetében az 1969. és 1970. évben végzett munkák térszámait; a vadászterületek vadgazdálkodási egységenkénti felsorolását; valamint a 100 ha, illetve annál nagyobb erdő és fásítási területtel rendelkező szervek felsorolását tartalmazza.

A statisztikai adatokat tartalmazó kiadványok alapadatait az állami erdőrendezőségek szolgáltatották és azokat az Állami Erdőrendezőségek Műszaki Irodája összesítette. Az 1966—1970. években felvett üzemtervek adatait géppel, a többi kiadványt kézzel összesítették.

A kiadványokat eddig szűkebb kör részére küldtük meg. Mivel felvetődött annak igénye, hogy a kiadványok szélesebb körben az érdeklődők rendelkezésére álljanak, azokat röviden a következőkben ismertetjük.

Fatermési táblák

Megjelent 1965-ben, 133 oldalon, 1200 példányban. Készült a Műszaki és Szervezési Iroda nyomdájában. A könyv az erdőgazdálkodás szempontjából 11 legfontosabb fafajra tartalmazza az adatokat. A táblák a hektáronkénti fatömeget, az átlag- és a folyó növedéket, valamint a törzsszámot termőhelyi osztályonként mutatják ki.

Fatömegtáblák

Megjelent az 1968. évben, 188 oldalon, 700 példányban. Készült az Erdészeti Műszaki és Szervezési Iroda nyomdájában. A könyv 21 fafajra tartalmaz fatömegadatot, a tölgyek együttesére külön táblázatot is. A táblázatok fafajonként tartalmazzák a magasság és a mellmagassági átmérő függvényében egy fa földfeletti összes (vastag + vékony), kéregben mért fatömegét két tizedes pontossággal. A táblázatok adatai 10%-os hibahatáron belüli pontosságot biztosítanak.

Az 1966. évben üzemtervezett erdők adatai

Megjelent 1968-ban, 304 oldal terjedelemmel, 310 példányban az Erdészeti Műszaki és Szervezési Iroda nyomdájában. A 147 977 ha adatait megyénként, üzemtervezési csoportokban tárgyalja külön a fa- (növedék) termelés céljára kijelölt és külön rendeltetésű erdőkre, valamint a kettő együttesére. A könyv első része az üzemtervezett összes területét tárgyalja. A következő fejezetben a faállománnyal borított terület, az ezen és az egy ha-on levő élőfakészlet átlag-, valamint folyónövedék adatok találhatóak. A kiadványban a faállománnyal borított terület és azon levő állomány élőfakészlete korosztályonként és fafajonként kimutatva is megtalálható.

Külön fejezet foglalkozik a 30 éven belül vágásra tervezett erdők terület és fatömeg adatainak kimutatásával. Ezt fafajonkénti részletezésben is tárgyalja.

A könyv az üzemtervek 10 éves érvényességi időtartamára használati módonként előírt összes fatömeget és területet is tartalmazza. A véghasználati előírás minőségi csoportonként fafajbontásban is megtalálható. A gyérítési előírás fafajonként, törzskiválasztó és növedékköszelő bontásban van.

A 10 évben végzendő első kiviteli erdősítési feladatokat erdőfelújítás és erdőtelepítés részletezésben tárgyalja. Az erdőfelújítási adatok természetes és mesterséges úton végzendő feladatok részletezésben vannak.

Az 1967. évben üzemtervezett erdők adatai

1969-ben jelent meg 304 oldal terjedelemmel, 410 példányban. Készült az Erdészeti

Műszaki és Szervezési Iroda nyomdájában. A könyvben szereplő adatok 145 680 ha üzemtervezett területre vonatkoznak. A könyv szerkezete és tartalma „Az 1966. évben üzemtervezett erdők adatai” cíművel azonos.

Az 1968. évben üzemtervezett erdők adatai

Megjelent az 1970. évben, 304 oldal terjedelemmel, 410 példányban. Készült az Erdészeti és Faipari Egyetem Jegyzetsokszorosító Részlegében. A könyvben szereplő adatok 174 786 ha üzemtervezett területre vonatkoznak. A kiadvány szerkezete és tartalma „Az 1966. évben üzemtervezett erdők adatai” cíművel azonos.

Az 1969. évben üzemtervezett erdők adatai

A könyv az 1971. évben jelent meg 304 oldal terjedelemmel, 400 példányban. Készült az Erdészeti Műszaki és Szervezési Iroda nyomdájában. A könyvben szereplő adatok 179 328 ha üzemtervezett területre vonatkoznak. A könyv szerkezete és tartalma „Az 1966. évben üzemtervezett erdők adatai” cíművel azonos.

A magyarországi erdőállományok főbb adatai

I. és II. kötet. Megjelent 1969-ben, 353 oldal terjedelemmel, 400 példányban. Készült az Erdészeti és Faipari Egyetem Jegyzetsokszorosító Részlegében. A könyv tartalmazza (1967. dec. 31-i időpontban) az ország összes erdejének területét, fatömeg és folyónövedék adatát. Ezeket szektoronként, megynként és erdőfelügyelőségenként csoportosítja. Tárgyalja továbbá az erdőgazdálkodás szempontjából fontosabb fafajok által elfoglalt területet, azok élőfakészletét az összes, — erdőgazdasági és termelőszövetkezeti — erdőkre megynként és erdőfelügyelőségenként.

Útmutató az erdőgazdasági üzemtervek készítéséhez

Megjelent (kézirat gyanánt) 1970-ben, 216 oldal terjedelemmel 500 példányban. Készült az Erdészeti és Faipari Egyetem Jegyzetsokszorosító Részlegében. Az 1971. évvel kezdődő új üzemtervezési ciklusban készülő üzemtervek készítéséhez ad részletes eligazítást.

Kódjegyzék az erdőgazdasági üzemtervek készítésének útmutatójához

Megjelent (kézirat gyanánt) 1970-ben, 106 oldal terjedelemmel 500 példányban. Az üzemtervek készítéséhez szükséges kódszámokat tartalmazza.

Község kódszámjegyzék az erdőgazdasági üzemtervek készítésének útmutatójához

Tartalmazza az erdőrendezői munkák során alkalmazandó kódszámokat az erdőrendezőiségekre, erdőfelügyelőségekre, erdőrendezési körzetekre és alkörzetekre, valamint a községekre vonatkozóan.

Az egyes termőhelytípusokon alkalmazható célállományok és azok várható növekedése

Megjelent (kézirat gyanánt) az ERTI és az Erdőrendezési Főosztály összeállításában 1970-ben 44 oldalon 2500 példányban. A kiadvány — táblázatok formájában — a fajaj-megválasztáshoz ad támpontot a legfontosabb állományalkotó fafajokra. A határozórendszer alapja a termőhely három fontos tényezője: a fafajjal jellemzett klíma, a genetikai talajtípus és a hidrológiai viszonyok. Ezen kívül a határozó más tényezőket is figyelembe vesz: a termőréteg vastagságát, a fizikai talajféleséget és az ezeket együtt jellemző Majer-féle vízgazdálkodási fokot.

Az 1970. évben üzemtervezett erdők adatai

Megjelent 304 oldal terjedelemmel 400 példányban az Erdészeti Műszaki és Szervezési Iroda nyomtatásában. „Az 1966. évben felvett üzemtervek főbb adatai” című kiadványhoz hasonló.

Az 1966—1970. években üzemtervezett erdők összesített adatai

Megjelent 304 oldal terjedelemmel 600 példányban, az Erdészeti Műszaki és Szervezési Iroda nyomtatásában. A könyv címében jelzett években felvett üzemtervek összesített főbb adatait fogja tartalmazni, „Az 1966. évben felvett üzemtervek főbb adatai” című könyvhöz hasonlóan.

A Főosztály a közeljövőben a következő kiadványok megjelentetését tervezi:

Erdőileltár, 1970.

Külön ismertettük a lap 1972. évi 12. számában.

Erdészeti címtár

Megjelenik 1973-ban, az erdőrendezőiségek, valamint az ÁEMI közreműködésével; az Országos Erdészeti Egyesület és az Erdő- és Fagazdasági Egyesülés kiadásában. A

könyv mintegy 10 000 erdészeti és vadászati szakember nevét, születési évét, beosztását, szakképzettségét és munkahelyének megnevezését fogja tartalmazni.

Országos Erdőgazdálkodási Szabályzat

Megjelenik 1973. évben. Az erdőgazdálkodási munkákat szabályozza.

Az előzőekben ismertetett kiadványok nem jelentek, illetve nem jelennek meg könyvárusi forgalomban. Hivatalos használatra készültek, korlátozott példányszám-ban. A kis példányszám ellenére is lehetőség van azonban arra, hogy az érdeklődők a tartalékolt példányokhoz — a készlet mértékéig — hozzájussanak. Az ilyen igényt a területileg illetékes erdőrendezőséghez kell bejelenteni. Ugyszintén az erdőrendező-séghez lehet bejelenteni az ez évben, vagy a közeljövőben megjelenő kiadványokra vonatkozó igényt is. Az „Erdészeti címtár” az Erdő- és Fagazdasági Egyesülettől közvetlenül megrendelhető.

Fogarasi Dénes

Termőhelyismerettan I—IV.

Szerk.: Pántos György

A termőhelyfeltárás, termőhelyhasznosítás tárgyában tartott mérnöktovábbképző tanfolyam jegyzete tömör és korszerű összefoglalását adja idevágó ismereteinknek. Jelentőségének megértéséhez vissza kell kanyarodnunk a közelmúlthoz, az ötvenes évek második feléhez.

Ez az időszak volt az erdőtipológia virágkora. Ekkor vált üzemi gyakorlattá. Alkal-mazását több minisztériumi rendelet tette kötelezővé, ezen túlmenően az erdőművelés egész pénzügyi szabályozó rendszere erre épült, tehát nemcsak a felsőbb rendelkezések, de a nyereséges vállalati gazdálkodás érdekei is megkívánták ismeretét.

Pár év után az erdőtipológia eredményei kiegészültek a termőhelytipológiai rend-szerrel. Ez már az új gazdasági mechanizmus idejére esett. Elsajátítása kevesebb zajjal járt, a széleskörű mozgalom, amely annak idején az erdőtipológiai ismeretek megszerzésére irányult, itt mintha hiányzott volna. Okát talán abban kereshetjük, hogy az új gazdasági mechanizmus bevezetésével járó közgazdasági szemlélet ki-alakítása, az új, még járatlan utak kitanasztalása került előtérbe, ezért a megszerzett szakmai ismeretek további bővítése a gazdálkodás egészét érintő kérdések mellett ideiglenesen háttérbe szorult.

De talán nem is volt szükség olyan sok tanfolyamra, előadásra, szakirodalmi tevé-kenységre, mint az erdőtipológia esetén. A termőhelytipológia alapvető ismeret-anyagát üzemi szakembereink az ötvenes évek végéig elsajátították, erre már köny-nyebb volt a rendszerezés megismertetését építeni. A szemléletváltozást az erdő-tipológia meghozta, a termőhelytipológia alkalmazásának helyességéről már nem kellett senkit sem meggyőzni, az átállás zökkenőmentesen, csendben megvalósulhatott.

A termőhelytipológiai rendszerről könyv még nem jelent meg, ugyanakkor alkal-mazását elfogadták az erdőrendezők és az üzemben dolgozók egyaránt. Megérett tehát a helyzet arra, hogy az idevágó ismeretek írásban is közkinccsé váljanak, és az alaptudományok ismeretanyagával kiegészülve korszerű, átfogó képet adjanak külső szakembereinknek.

A négy kötetet számos szerző közreműködésével Pántos György szerkesztette. A bevezető részben *Sali Emil* és *Danszky István* a termőhelytipológiai ismeretek elsajá-tításának szükségességét, az erdőgazdálkodás fejlesztésének távlatait ismertetik.

Az éghajlati alapismereteket *Martos András*, a geológiaiakat pedig *Kerényi Ervin* foglalta össze. Martos anyaga nagyon gyakorlatias. Érdekes a soproni vizsgálati ered-ményeiből összeállított vázlat szerű áttekintés. Elmélyült kutató munkát sejtet, ideje lenne, hogy szerzőjük teljes feldolgozásban is közreadja. A *Pántos Gy.* és *Bellér P.* által készített talajképződési tényezőkkel, valamint talajkolloidikával kapcsolatos fejezetek közérthető formában a fejezetcímben foglaltak rövid összefoglalását adják.

A hazánkban alkalmazott genetikai alapokra épült talajrendszerezés ismertetése kiváló munka. Szerzője *Pántos Gy.* figyelembe vette a legújabb, e tárgyban itthon megjelent műveket is. Az erdő-talajok rendszerezésének ismertetésekor például *Stefanovits Pál* nemrégiben angol nyelven kiadott, barna erdőtalajokkal foglalkozó monográfiájának főbb megállapításait is megismerjük, vagy pedig *Szabolcs István* szikes talajok osztályozását tartalmazó, nálunk ugyancsak kevésbé ismert (ez is an-golul jelent meg!) munkájának eredményeit is közli. Ezáltal ez a fejezet hézag-pótlónak is mondható.

Felfedezhetünk azonban kisebb aránytalanságokat ebben a fejezetben. A számunkra legfontosabb barna erdőtalajokról szóló rész például nagyrészt ugyanakkora terje-

delmű, mint az erdészetileg jóval kisebb jelentőségű szikes talajoké. Helyénvaló lett volna ebben az alapozó fejezetben az egyes genetikai talajtípusokon előforduló természetes növénytársulásokról is szót ejteni. Ez az összefüggések kellő megismerése céljából, másrészt a későbbiekben gyakran hivatkozott erdőtípológiai egységekkel való összhang megteremtése érdekében lett volna szükséges.

Az ültetvényes fatermesztésről szóló fejezet (*Pántos—Pántosné* munkája) újszerű és az üzemi szakemberek számára is kevésbé ismert anyagot tartalmaz. Meggondolandó azonban, hogy a kutatók számára egyébként roppant izgalmas tudományos módszertani kérdéseket nem kellene-e a gyakorlatiasabb mondanivaló javára szűkíteni. Egy apróbb megjegyzés a nyártermesztéssel kapcsolatosan: a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság területén létesített tág hálózatu nyárültetvények túlnyomórészt *Simon Miklós* munkájának eredményei. Az igazságnak tartozunk, ha nevét megemlítjük.

A termőhelyre és termőhelytípusok rendszerére vonatkozó fejezet (*Irta Járó Z.*) a legterjedelmesebb. De talán ez a rész az, ami szintézise az előbb mondottaknak. A nemzetközi szakirodalom ismeretében nem túlzás azt mondani: ez az anyag — kisebb-nagyobb kiegészítésekkel és apróbb igazításokkal — megérdemelné a megjelentetést valamely ismertebb nyelven.

Érdeklődést váltana ki külföldön is, és olyan anyagot tárna a nemzetközi szakközönség elé, amely megalapozottságával és sokoldalúságával szélesebbkörű publicitást is megérdemel. A sokféle tényező összefüggéseit láttató szemléletmódot kell itt első-sorban kiemelnünk.

A termőhely és táj összefüggéseit, valamint az erdőtípusok és termőhelyfeltárás összefüggéseit tárgyaló fejezetekből (*Babos I.* és *Majer A.* munkája) újszerűségénél fogva főként az erdőtípusok, termőhelytípusok és az erdők ökonómiai osztályozásának kapcsolatát tárgyaló részt kell kiragadnunk.

A mondanivaló még vázlatos, de sejteti a későbbi kibontakozást és kiszélesíti a termőhellyel, erdőtípusokkal kapcsolatos ismereteink alkalmazási területét.

A tartalmat a termőhelyfeltárásnak az erdő-telepítésekben játszott szerepének (*Tompa Károly* munkája) méltatása teszi teljessé, végül *Magyar János* a termőhelyértékelés dendrometriai eszközeiről összeállított anyaga zárja a hatalmas munkát.

Összességében: a magyar erdészeti szakirodalom egyik kiemelkedő alkotásának kell tartanunk a megjelent munkát. Didaktikai szempontból is méltó a múlt erdészeti hagyományaihoz. Egyenes folytatója a nagy elődöktől megszokott, jól rendszerezett, elméletileg megalapozott, ugyanakkor gyakorlatias ismeretanyagot közlő munkáknak.

Dr. Szodfridt István

Ember — erdő és fa

Mensch — Wald und Holz címmel közli a Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen 1972. évi februári száma *W. Kuhn* egy előadásának a szövegét a tájba illeszkedő erdő szerepéről, rendeltetéséről. Kiindulva abból a ma már közismert alaptételből, hogy az ipari országokban az átfogó környezetvédelem biztosítása az egyik legnagyobb gond, ismerteti a Zürich környéki erdők egyre jobban terjeszkedő beépítésének a problematikáját. Nemrégén egy 4,5 km hosszú és 100 m széles, elliptikus sávot kívánt a városi tanács egy többemeletes, 27 000 lakásos épületsor számára kisajátítani, mit sem törődve azzal, hogy ez az összefüggő erdőterület a város gyalog vagy közúti járművel közlekedő lakóinak kedvelt kirándulóhelye. Csak a különböző társadalmi egyesületek és az érdekelt lakosság összefogott tiltakozása akadályozta meg a terv végrehajtását.

Ezzel kapcsolatban mutat rá a szerző arra a veszélyre, amit az egyre gyakoribb erdőirtási-beépítési kérelmek engedélyezése jelenthet a nagyrészt az idegenforgalomból élő Svájcban. Az egyre inkább visszaszoruló erdők hátrányosan változtatják meg az addig esztétikailag egységes, látványos tájképet. Egyre kevésbé érvényesülhet az erdő levegőt tisztító, a települések vízellátását biztosító hatása. Minden teljesített irtási kérelmet újabbak követnek. A valahol helyettük telepített fiatalosokat sem kímélik a lakóterületet igénylők, akik kérelmük alátámasztására arra is utalnak, hogy a kiirtandó fiatalosok látszólag amúgy sem értékesek. Így foglalja el egyre több gyárüzem, szanatórium, kórház, üdülőtelep a hozzájuk tartozó vagy csak csatlakozó lakóépületekkel együttesen az erdők mind több területét, megközelítésük útvonalával az erdők eddig megkímélt belsejébe vezetve a lármat, a szennyezett levegőt. Az erdők szennyezését a szemét és a hulladékanyag válogatás nélküli lerakása egészíti ki. Nem sokat segít ezen a ledobált hulladék elégetése sem; a látszólag felszámolt anyag súlyának $\frac{1}{3}$ -a salak formájában a helyszínen marad, szennyezi a levegőt és a talajba szivárgó vizet, fertőzi, rontja a lakosság vízellá-

tását. A megoldást csak az elegendő területnagyságú depóniák kijelölése szolgálhatja, amelyeket akként kell a táj távlati tervében elhelyezni, hogy majdan beerdósítva a tájképbe illeszkedhessenek.

Sok gondot okoz a városok, az ipartelepek vízszükségletének a kielégítése. A felszínre buggyanó források vize már régóta nem elegendő. A víztelepek csápos kútjai a talajvizet vámolják, csapolják meg a zavartalan vízellátás érdekében. Különösen azok az erdőterületek értékesek, amelyek összefüggő, hordalékos kavicsrétegek fölött helyezkednek el. Ezek a kavicsrétegek aranybányák az építőipar számára is. Így azután háromféle érdek ütközőpontjai ezek a területek: itt találkoznak a vízellátás biztosításának, az erdők jóléti, infrastrukturális funkcióinak és az építőipar nyersanyagszükségletének a követelményei. A döntés meghozatalában esetenként az egyre több gondot okozó vízellátás megoldását kell különösen figyelemben részesíteni. Elkerülhetetlen ilyenkor a hozzáférhető talajvízzel rendelkező vízgyűjtőterületek védelme alá helyezése.

Mintha nálunk is jelentkeznének ezek a megoldásra váró kérdések. Szárazra fektetjük az erdők vízellátását szolgáló patakokat. Elvezetjük a források vizét. Erdőkbe telepítjük gyárüzemeink egy részét. Utcasorokat építünk az erdők egyre beljebb kerülő szegélyére s az elfoglalt területekért cserébe erdőket erőszakolunk olyan kedvezőtlen termőhelyekre, amelyekről a szöcskék is elszöktek és amelyeken az erdők csak a védelmi feladatok megoldására lesznek alkalmasak.

Bennünket nem fenyeget az a veszély, amit a cikk írója a továbbiakban felpanaszol: túl korosakká válnak a svájci erdők, két legöregebb korosztályuk vágás-területein 30—50%-kal kell évente növelni a fahasználatokat, hogy a kitermelt faanyag minőségcsökkenése elkerülhető legyen. A többletfaanyag elsősorban a bükösökben és az erdeifenyvesekben található, faanyaguk értékesítése egyre nagyobb nehézséget okoz (egyre fokozódik az építkezéseken a fém- és műanyag szerkezetek felhasználása). Mindez a termelések zavartalanságát fenyegeti, főleg a kisebb fűrészüzemek létét, fennmaradását veszélyezteti, az értékesítés nehézségeit fokozza. A megoldást csak a termelés, a feldolgozás, a kínálat, az értékesítés összefogása, az export egységes megszervezése, a fapiacra a megbízhatóan szállítóképes termelőüzemek közös fellépése hozhatja meg. Mindennek az a feltétele, hogy az erdőgazdálkodás és a faipar egymásnak megbízható társai legyenek és közösen oldják meg a következő évtizedek egyre élesebb formában jelentkező követelményeit.

Erre is találunk példát, gondot a saját házunk táján. Elég, ha a nemes nyártelepítés nehézségeire, faanyaguk mennyiségi-minőségi követelményeire, értékesítésének, további felhasználásának folyton hullámozó, máig sem megoldott gondjaira, a cser felhasználásának, választéktervezésének, exportjának bizonytalanságaira utalunk. A felvetődő problémákat minden esetben magunknak kell időben és folyamatosan megoldanunk.

(Ref.: dr. Babos I.)

AZ ERDŐ 1972. decemberi számában az 545. oldalon Kolossváry Szabolcsné ismertetőjét közzeltük „Erdőgazdálkodás a tervgazdálkodást folytató országokban” című könyvről. Helyszűke miatt a tördeléskor a könyvet bemutató ábra kimaradt. Ennek folytán, s a szövegből nem tűnhetett ki, hogy a könyv orosz nyelven jelent meg. Ez több olvasónknak a Szerkesztőbizottsághoz küldött érdeklődéséből is kitűnt. Ez úton hívjuk fel rá a figyelmet.